

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torekih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.—, . . . 4.50 za pol leta . . . 6.—, . . . 9.— za vse leto . . . 12.—, . . . 18.—

Naročnine se plačevati naprej na naročbe brez priložne naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravitelstvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moč“.

Shod volilcev v Šmarji pri Kopru

dne 19. julija 1896.

(Dalje)

Po tem dovršenem govoru ploskali so volilci, da je odmevalo na vse strani. Odobrovalni „živio“ orili so tako, da se je dvorana tresla, in celo ljudstvo zunaj dvorane odzivalo se je gromkim „živio“. Med govorom samim pa so vsi tako tiho in pazno poslušali, da si razun raznih vsklikov med govorom mogel skoraj čuti dihanje posamičnih.

Glasno odobravanje, medsebojno zatrjevanje, kako je g. poslanec označil prav resnično položaj naš, kako trudapolno je delovanje tako mučenih poslancev, trajalo je dolgo. Ko so se duhovi zopet pomirili, spregovoril je predsednik:

Čuli ste ravnokar, č. volilci, iz ust poslanca samega o njegovem delovanju in razmerah v dež. zboru v Istri. Mislim, da govorim vsem iz srca, ako rečem, da je bilo to delovanje pridno, rodoljubno ter, da odseva iz tega delovanja žar prave čiste ljubezni do nas; ob enem pa tu delavna požrtvovalnost v takih težkih odnosajih kakoršni vladajo sedaj v naši deželi. Kdor se tako trudi in toliko svoje sile napenja nam v boljsek, zasluži pač zahvalo od nas vseh. Zato se jaz, in tudi vi z menoj očitno zahvaljujemo č. g. poslancu za njegov trud! (Urnebesni „živio“ in „dobro“ od strani volilcev!) Povem vam pa tudi to, da gosp. poslanec želi in je tudi za to tukaj, da ga sme vsak volilec javno vprašati, da mu še natančneje pojasni jedno ali drugo točko. Ako ni komu kaj všeč, naj javno pové, da se bode mogel poslanec zagovarjati. Tukaj je kraj in čas za to; da ne bi kdo morda kasneje kaj takega za vogli sčebetal, kar ni bilo, ni, in ne bode. Gosp. poslanec se ne boji javnosti, ker se mu tega ni treba bati, ko je bilo javno njegovo delovanje in sedanje poročilo! (Te zadnje odstavke povdarjal je gosp. predsednik jako markantno, ker je bilo navzočih nekaj volilcev, ki so v nasprotnem taboru.)

Prvi je povprašal g. poslanca kmet Ivan Glavina po prilici tako le: Nam možem tukaj,

in mislim tudi g. poslancu je dobro znano, kako grozno hitro uničuje trtna uš Šmarje in okolico. Gažon je pokončan. Šmarje, Koštabona in Kerkovče bodo kmalo, in tudi Pomjan in Marežje sta okužena. Edini naš dohodek je vino; kako bi treba in kako bi bilo mogoče hitro odpomoči preteči nevarnosti splošnega osiromašenja?

Gosp. poslanec odgovarja: Dobro pojnim grozno nevarnost, ki preti tem vinorodnim krajem. Mislim, in vem, ker sem tudi videl, da so že mnogi zasadili amerišanske trte, ki so sedaj edino nadomestilo proti trtni uši. Ko bi se dež. kmetijski zavod v Poreču kaj brigal za nas, napravil bi nasade amerišanskih trt v taki obilici, da bi se lahko vse občine od tam zalagale s kolčmi. Tu je treba pa pomisliti dvoje, prvič: kaka je sestavina zemlje v vsaki občini in tudi srenji, in kaka vrst ameriške trte najbolje vspeva v dotični zemlji. Vem, da je voditelj dež. kmet. zavoda, profesor Hugues preiskal več zemelj po Istri, priporočal raznim zemljam razne vrste američank. Tudi knjižico je napisal o tem. Ali to nam nič ne koristi, ker je vse pisano v tako učenjaški laščini, da še laški kmetje in mnogi gospodje nič ne razumijo. Jaz mislim in svetujem, da si vsaka davčna občina omisli sama tako trtnico, kjer bode vsem zaloga ameriških trt, ob enem naj prosi deželni odbor in tudi c. k. vlado za pomoč: take prošnje bodevmo vselej podpirali po vsi moči (ž. v. o, dobro!)

Prošnje se napravijo na županiji!

Dalje se je oglasil kmet Gregor Markežič: Vsled slabih pašnikov, ki so jih pokvarile povodnji in nalivi, oboleva in poginja nam mnogo domačih živali. V sili pa človek ne ve, kam bi se obrnil, ker nimamo živinozdravnikov. Kako bi se popravil ta pomanjkljaj?

Gosp. poslanec odgovarja: Živinoreja je zraven vinarstva poglavitna panoga kmetijstva. V tem pogledu je pri nas mnogo zanikrnosti na strani kmeta, pa še več na strani raznih oblasti. Najprej bi trebalo skrbeti za dobre travnike in pašnike. Te oboje kmet zanemarija velikokrat, ker jih dovolj ne čisti, zboljšuje, ali celo gnoji. Pametni živino-

rejci drugod že vse to delajo. Tudi mi imamo sicer šolo za zboljšanje kmetijstva v Poreču, ali ta šola nam nič ne koristi, ker je edino za sinove laških kmetovalcev, ne za naše. Vendar pa moramo tudi mi plačevati za vzdržanje iste ravno tako, kakor Italijani. Res je, da nam pomanjkuje okrožnih živinozdravnikov, ali temu bi vlada in dežela pomogla z ustanovo štipendijev za obiskovanje živinozdravniških šol. Dobro bode, če danes stavimo resolucijo v tem smislu.

Kmet Glavina Anton pravi, da Šmarcem zelo primanjkuje pitne vode. Šmarje ima jedno jedino lokvo za vse vodne potrebe, ali tudi ta se v suhih letnih časih posuši; v takem slučaju ni kaplje vode pol ure daleč na okoli.

Gosp. poslanec priporoča, naj se kmalo napraviti dve prošnji z načrtom vodnjaka in proračunom stroškov ter odposljeti jedna deželnemu odboru, druga c. k. vladi. (Kmetje: To smo že davno storili, pa je neki član odbora zatrjeval, da odbor ni dobil take prošnje). (Opazka: kako pa je deželni inženir znal, da je prišel merit vodnjak — seveda za časa volitev?!!) Gosp. poslanec povdarja, da je torej prav imel gosp. poslanec Spinčič v zadnjem zasedanju, ko je vsklikal, da prošnje za vodo romajo po mnogih potih in nazadnje priromajo brez rešitve — v koš.

Občinski svetovalec šmarski se pritožuje na šolske oblasti, ki puste že čez leto dnij dvorazredno ljudsko šolo v Šmarji brez učnih sil, kjer čez 200 otrok nima nikakega pouka.

(Pride še.)

DOPISI.

S Krasa. (Izv. dop.) Ni dolgo temu, odkar ste v „Edinosti“ obelodanili strogi ukaz c. k. deželnega šolskega sveta goriškega, da s 1. januarjem 1897 ne bode več mogoče revnemu ljudskemu učitelju, ki ima za-se, tem bolj pa za družbinico svojo kaj pičlo plačo, prislužiti si majhen dohodek kakor občinski tajnik. Marsikateremu somučniku, recte „osrečevalcu narodom“ in „nosi-

„O, o, o, v nebovpijoča krivica!“ zatulile so žene, izvedši kaj se je zgodilo. Hitro so se razpršile raznašat to novico po vasi, a ob jednem pozvedovat, kdo da je povzročitelj te krivice.

* * *

Še popoldne istega dne prišla je k Brikovki vaška potovka.

Špela, tako je bilo ime potovki, je razun svojega navadnega posla imela še navado, da je med vaščani netila nemire in prepire.

Ustavila se je torej pred vrati in pogledala je s skrivnostnim obrazom okolu sebe, da li ni kaka nepotrebna priča v sobi. Ko je videla, da je notri le Brikovka, ki se je napravljala k popoldanski službi božji, pristopila je bližje rekši:

„Že smo dobili njo, ki te je danes tako razjezila!“

„Kaj, kaj ste jo dobili, ha, povedi hitro ime! Povedi!“

„I, čaki nó, da ti vse povem. Glej, danes sem bila pri Meti, saj veš, pri žganjarici, in sem izpila nekoliko žpanja — — —“

„Kaj, Meta je torej ona hudobnica!“ zaklicala je nepotrpežljiva Brikovka.

(Pride še.)

PODLISTEK.

1

Radi vode in vapna.

Slika iz kmetkega življenja. — Spisal O. K. Srčán.

1.

Solnce je veličastno vzišlo in osvetilo s svojimi rumenimi žarki vrhove gora.

Nedeljski zvon se je glasil, vaščani so vstajali, da pohite k maši. Tudi mati Brikovka je vstala, a ni šla k maši, temveč odhitela je po stezi na svoje polje. Po polju hodeča sem ter tja, je obstala najedenkrat. Videla je namreč na svoje začudenje, da šumlja majhen potoček po njeni njivi. Začudena je zasledovala izvir tega potočka in obstala ob živi meji.

Kakor je bilo videti, je potoček prodril mejo in se razširil po Brikovčevi njivi. Toda to se je njej čudno zdelo, zato je pogledala čez mejo, in vidla, da je nekdo umetno napeljal vodo, ki je preje tekla po Vodivnikovi njivi, na njeno njivo.

„O gorjé mu, gorjé, kdor je to naredil!“ zaklicala je v sinji zrak Brikovka in se razjarjena spustila kakor maščevalna boginja črez polje v vas razglašat to po njenem menenju vnebovpijoče dejanje.

„Ti stari!“ zaklicala je, ko je vstopila v svojo hišo, „nekdo je na našo njivo napeljal potoček, tisti, ki je prej tekla po Vodivnikovi njivi!“

Oče Brikovec, ravnokar vstavši iz postelje, oblekel je svojo vrhno suknjo in rekel zehaje:

„I, kaj to meni mari! Daj mi raje nekoliko denarja, da si zmočim svoje suho grlo!“

„Kaj, ti lené in pijanec, ti se upaš zdaj še brezskrbno prositi denarja, kakor da ne bi bilo nič hudega, če se je potoček, né, misli si skoraj potok, napeljal na našo njivo!! Kaj! Poberi se!“

To rekši, zgrabila je mati Brikovko poleno in podila moža iz hiše.

Pred hišo se je že zbrala velika množica ženskih klepetulj ter strme pričakovala, kaj da bo iz tega vpitja in vrišča v Brikovčevi hiši.

Med tem je prignala razjarjena žena moža ravno do vrat in, pahnivši ga črez prag, zaklicala:

„Poberi se, nesnaga, pa idi raje k maši, namesto da bi pil! Sram te bodi! Še ob sedmih spi, kakor da bi ga kdo ubil. Fej te bodi!“

In obrnivši se k vaščanom, ki so stali pred hišo in trepetaje gledali to katastrofo, jim je začela pripovedovati na dolgo in široko današnji dogodek.

telju vseobče, človeške izomike* bode ta ukaz prehud udarec in marsikateri oče-učitelj, ki je pošiljal v kako srednjo šolo, v pripravljavnico ali pa na c. k. učiteljske svojega nadepolnega sina, ne bode mogel tega več storiti. Z malim stranskim zaslužkom 120 do 150 gld. kakor občinski tajnik prislužil si je oče-učitelj v potu svojega obraza, da je vzdrževal sina svojega — a sedaj, od kod? Pomagajo mu naj na dalje: stanovski ponos, jekleni značaj, učiteljski sveti poklic, blažena naloga — kajti povišanja plač tako ni pričakovati.

Vendar na kratko, kajti „Edinost“ podala je 25. julija t. l. „dvanajst zapovedi sotrudnikom“ in vsled §. 2 ne smemo pisati dolgih stavkov.

Nič novega ni na svetu — staro se obnavlja in mi v Avstriji kaj radi isto pot nastaplamo, ki so jo prej hodili v „nemškem rajhu“ in tako tudi sedaj pri tem ukazu, naj si bode po lastni volji ali ne.

Leta 1893. meseca aprila čitamo v šolskem listu: „Reichslandische Lehrerzeitung“, da je dež. šolski svet po vsej Elzaciji-Loreni uvel natančne poizvedbe, kateri učitelji se bavijo s stranskimi službami in prepovedal je posebno službe občinskih tajnikov.

To bi že bilo, a gospóda bi morala tudi znati, zakaj da prevzema učitelj ponudeno mu službo občinskega tajnika. Že v naprej lahko konstatujemo, da se le radi tega poprijemlje stranskega zaslužka, ker ne more izhajati svojo učiteljsko plačico. Iz tega ob enem sledi, kje in kako se naj v prvo pomore in kakih ukazov treba v prvi vrsti.

Primi dan danes, meseca julija 1896, kak šolski list iz „nemškega rajha“ v roke in čitaj na slednji strani razpise učiteljskih služeb, n. pr. Schuldienst in Hofherrnweiler: Gehalt 985 M. 33 Pf. nebst Wohnung und 10 M. Turnunterricht; in Bühler: 950 M. nebst Wohnung und 20 M. für Turnen; Lehrstelle an der Volksschule in Wangen: 1380 M. nebst Wohnung und Organistendienst 150 M. itd. in vendar čitamo lahko leto za letom po vseh nemških listih, da se zahtevajo povišane plače ljudskim učiteljem. R.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 28. julija 1896.

Druga struna — ista pesem. Prav a propos došel nam je oni napad v listu „Operaiu“ na naše slovenske delavce, naše prvake, na našo narodnost in na naš jezik. Dobro nam je došel ta napad, da smo mogli našim delavcem pokazati zrcalo, v kojem nam odsevajo takozvani laški socijalni-demokratje taki — kakoršni so v resnici. Pisava lista „Operaiu“ je bila tako odurna; prek in prek napojena duhom narodnega sovraštva, da bi morala odpreti oči slehernemu tudi najtrdovratnišemu slepcu med našimi delavci. Marsikoji naših delavcev je res nekoliko simpatizoval temi „socijalnimi demokrati“, ker jim je v svoji zaupljivosti in poštenosti verjel, da hote res to, kar trdè. Verjel je, da ti laški „socijalni demokratje“ res že trdne organizacije delavskega stant v obrambo svojih ukupnih koristi in videlo se mu je umevno samo ob sebi, da narodnost ne sme biti ograja, ki bi ločila trpina od trpina, delavca od delavca. Z onim člankom v „Operaiu“ mu je prišlo bitko razočaranje . . . nam seveda ne, ker smo vedeli že zdavna, da laški „socijalni demokratje“ stoje v narodnem pogledu na istem tesnosrčnem stališču, na kojem stoje prvi najnestrpnejši demagogi v taboru italijanskem. To razočaranje je občutna lekcija onim optimistom v vrstah naših delavcev, ki so vedno vstrajali v nadi, da se voditelji socijalnih - demokratov italijanskih slednjič vendar iznebe krivičnih predsodkov gledè na nas Slovence.

Napad v „Operaiu“ jih je pončil, da so bile prazne njih nade. In uverjeni o rodoljubju in razsodnosti dotičnih naših delavcev smemo gojiti nado, da v zmislu tega spoznanja urede svoje bodoče postopanje nasproti takozvanim socijalnim demokratom laške narodnosti. V tem zmislu se nadejamo le blagodejnih posledic onemu gnusnemu napadu v listu „Operaiu“.

Taka slutnja je menda obšla nekaternike v taboru laških delavcev, vsled česar drugi italijanski delavski list — Il Lavoratore —, v zadnji svoji številki reaguje proti izvajanju lista „Operaiu“. „Lavoratore“ zagovarja odbor, ki je dal pri-

biti tudi slovenske lepake in je preskrbel slovenskega tolmača. Pravi, da odbor je moral tako storiti z ozirom na veliko število slovenskih delavcev v mestu tržaškem. V zagovoru lista „Lavoratore“ je sicer pesem nekoliko blagoglasnejša nego je bila v „Operaiu“, ali končni refren je vendar isti: srd proti slovenskim „agitatorjem“.

Ne zato, ker narodna nestrpnost je nezdružljiva z resnično demokratiškimi idejami, ne zato, ker delavstvo ne pride nikdar do prave organizacije, dokler se ne pripozna slovenski delavec brezpo- gojno enakopravnim, ne zato, ker je tlačenje jednega naroda po drugem v nasprotju z zakoni in z načeli človekoljubja in je torej nemoralno — ne, vse to ni pravi nagib „Lavoratoru“, da nekako zagovarja rabo tudi slovenskega jezika na delavskih shodih in posvetovanjih, ampak glavni in posebno poudarjani namen mu je ta, da bi navidezno dobrohotnostjo odtrgal naše delavce od naših voditeljev, da bi — tako se izraža doslovno — razorožil „slovenske narodnjake“, te zaklete sovražnike vsemu, kar ne odgovarja njih idejalo- m.

To je vendar jasno: s taktiko lista „Lavoratore“ naj bi se dosegal obema laškima delavskima listoma ukupni poitalijančevalni namen. Kajti na tem se ne more varati nikdo, da bi naši delavci bili izgubljeni za našo narodnost v isti hip, ki bi zapustili svojo sedanjo organizacijo na podlagi podpornih društev. Ti naši podporni društvi vodijo narodnjaki in ti društvi sti jez, ob kojem se razbija valovje agitacije italijanskih „demokratov“. Od todi prihaja ves srd italijanskih „demokratov“ proti „slovenskim agitatorjem in preklinjevalcem pameti“.

Taki so vsi ti italijanski socijalni demokrati- tje od prvega do zadnjega — pri vseh pogrešamo glavnega znaka pravega demokratiškega mišljenja: pripoznanja, da polog načela jednakosti vseh ljudij mora veljati tudi načelo jednakosti vseh narodov! Ta poslednja je pravo za prav neizogiben pogoj prvi. Zato pravimo, da so vsi jednaki, pri „Operaiu“ in pri „Lavoratoru“. Vsi pojejo jedno in isto pesem. . . razlika je jedino v tem, da so v poslednjem listu napeli nekoliko milejo struno. Ti mileji zvoki naj bi zvalili naše delavce v naročje italijanskih psevdodemokratov in potem bi kmalu sledil odurni finale po ukusu onih srditežev, ki preklinjajo Slovence kakor „preklinjevalce pameti“.

Zato prosimo naše delavce, naj bodo previdni ne le pred očitnimi volkovi, ampak tudi pred onimi — in pred temi še posebno —, ki lazijo okolo njih v ovčji obleki!!

Obnovljenje pogodbe z Ogersko. Narodna stranka na Ogerskem je razglasila po listih okrožnico, v kateri pravi, da ohranjenje dosednjega razmerja med Avstrijo in Ogersko je možno le tedaj, ako bode na ogerski strani zagotovilo, da se ogerska kvota ne poviša. Vsa poročila — tako nadaljuje okrožnica — pa soglašajo v tem, da se nameruje povišati ogersko kvoto. Proti tej nakani hoče uvesti narodna stranka naj- strastnejšo agitacijo za carinarsko razdružitev, da bode mogla Ogerska plačevati povišeno, od krone dekretovano kvoto. Vsakako pa se mora prej rešiti vprašanje o kvoti, nego se sklène trgovinska in carinarska pogodba.

Tu imamo redek slučaj, da smo istega menenja z opozicijo ogersko: tudi mi menimo, da se mora rešiti najprvo vprašanje o kvoti. Kajti, ako bi se sedaj rešila vsa ostala vprašanja in bi se le vprašanje o kvoti odložilo na poznejši čas, značilo bi to nekak pritisk na naš parlament; vlada bi pritiskala namreč: vidite, sedaj je rešeno vse; glejte, dovolite v koncesije, kajti obžalovati bi bilo, da se radi jednega samega dela poruši ves kompleks. In naš parlament ni iz takega lesu, da bi se vstrajno upiral takim opominom, a posledica bi bila zopet: 70: 30! Torej treba vsakako rešiti vprašanje o kvoti, predno pritrdimo trgovinski in carinarski pogodbi. To pa tem bolj, ker se nam ni bati gospodarskega razdruženja, pač pa bi imeli škodo na madjarski strani. Saj to vedo dobro tudi Madjari sami; ali navajeni so, da so dosedaj svojimi grožnjami dosegli, kar se hoteli in zato se

grozè tudi sedaj. Ako bodo pa videli, da je tudi v naš parlament prišlo malo madjarske odločnosti, stavimo, da i oni prilijejo vode v svoje šumeče vino.

Kaj je Ogerska, ako se ne naslanja na našo polovico?!

Ruska carska dvojica na Dunaju. Včeraj došla je z Dunaja službena prijava o obisku carske dvojice. Program temu obisku določa, da dospeta car in carica dné 27. avgusta zjutraj po železnici na severni kolodvor. Nj. Veličanstvi naš cesar in cesarica prideta iz Išla na Dunaj, da vsprejmeta visoka gosta. Na postaji bodo pričakovali rusko carsko dvojico nadvojvodi in nadvojvodinje. Cesar in car, cesarica in carica odpeljejo se v odprtih vozeh v grad Schönbrunn, kjer bode stanovala ruska carska dvojica. — Dné 28. avgusta bode velikanska vojaška parada carju v čast. Vojaštvu bode zapovedoval Nj. Vel. cesar osebno. Istega dné bode velika dvorska slavnost v Schönbrunnu, slavnosten banket in zvečer gala-predstava v dvornem ópernem gledališču.

Potovanje ruskega carja v Pariz. Ni še določeno, da-li pride car letos v Pariz. Vendar to je gotovo, da tudi v Berlinu ne pojde, ako ne pojde v Pariz. Vsakako da je car odločil, da pride na Francozko vsaj do leta 1900, da pokaže Francozom svoje simpatije.

Različne vesti.

Občni zbor političnega društva „Edinosti“. Predsedništvu tega društva je došlo pismo posl. dr. Matka Laginje, v katerem prosi isti, da bi se nadaljevanje občnega zbora, oziroma napovedano poročilo tega poslanca o političkem položaju odneslo na drugo polovico avgusta. Svojo prošnjo je utemeljil gosp. posl. Laginja mnogimi drugimi posli, radi kojih bi se dne 2. avgusta absolutno ne mogel udeležiti omenjenega občnega zbora. Odbor političnega društva „Edinost“ je sklenil seveda takoj, da je ugoditi tej želji dra. Laginje — ki je zajedno želja tovariša mu posl. Vek. Spinčiča — in da se čim preje naznani dan, ko se bode vršil občni zbor „Edinosti“. Toliko na znanje čestitim členom društva „Edinost“ in ostalemu občinstvu.

Mestni svét tržaški. Sinočni javni seji našega mestnega svéta predsedoval je župan dr. Pittner, prisotnih bilo je 33 svetovalcev. Takoj po otvoritvi seje dal je župan prečitati magistratovo poročilo o izidu preiskave gledè onih znanih „dogodkov“ v tukajšnjem vzgajališču „Notre Dame de Sion“. Jedro temu poročilu je zagotovilo, da preiskava ni dokazala nikakoršnega dogodka, ki bi bil kaznjiv v šolsko-disciplinarnem pogledu. Ta odgovor naj si vzameta na znanje ona „liberalna“ (?) lista tržaška, ki sta pričela proti temu zavodu pravo križarsko vojno, hoteča spraviti vzgajališče ob dobro ime samo radi tega, ker se gojenke vzgajajo v strogo katoliškem duhu.

Zatem je zbor odobril obračun mestne plinarne za l. 1895. in izjavil zahvalo upravnemu svétu. Razpravljalo se je na to o predlogu, da naj bi se odslej vsako leto izročilo 1¼% čistega dobička uprave zakladu novozasnovane oskrbne blagajne za služnike plinarne. Te razprave udeležili so se svetovalci E. Rascovich, Dol- lenz, Piccoli in Burgstaller. Rascovich je izjavil svojo zadovoljnost na tej človekoljubni misli, toda zahteval je, da naj bi bila ta oskrbna blagajna samo v korist uradnikom uprave, ne pa tudi v korist delavcem. Svetovalec Piccoli, kakor predsednik upravnega svéta mestne plinarne je odgovoril, da ta blagajna že po svoji naravi ne more biti namenjena v drugo svrhu, nego v podporo uradnikov uprave in tehnikov, med katerimi pa je tudi nekoliko delavcev, ki imajo vsled narave svojega poslovanja stalno službo in stalno plačo. Nemogoče pa je, da bi se mogli iz tega zaklada okoristiti vsi delavci, kajti vsi niso stalno nameščeni, ampak njih število se menja vedno, ker se mora ravnati po tem, da-li je več ali manje dela.

E. Rascovich je na to naglasil, da sposobni in marljivi delavci ostajajo mnogo let v službi mestne plinarne. O tem je mnogo vzgledov. Žalostno bi bilo, ako bi se take delavce po 40- letnem službovanju stavilo pred vrata, ker so onemogli. Tako se dogaja, žal, v drugih zavodih.

(Rascovich je tu brzkone mislil na Lloydov arzenal. Uredn.) Sicer, rekel je, ne mara stavljeti predlogov, vendar pa naj bi se zbor obziral tudi na delavce in naj bi nastojala mestna uprava, da bodo delavci v občinski službi bolje plačani, nego drugi delavci. S tem naj bi dajala občina dober vzgled vsem industrijalnim zavodom.

Svetovalec Dollenz je omenil, da se strinja popolnoma z izvajanjem Rascovicha. Naglasil je, da je imeti posebnega obzira na kurilce, ki so po 12 ur v službi.

Zbor je slednjič soglasno odobril predlog mestne delegacije.

Zanimiva bila je razprava o namestništveni naredbi, ukazujoči, da se ima uvesti v tukajšnji občinski viši realki tudi pouk v veronauku. Šolski odsek, kojemu je bila izročena dotična minister-ska, oziroma namestniška naredba v poročilo, iz-javil je, da pripada določba didaktičkega načrta za realko v delokrog deželnege odbora, oziroma deželnege zbora. Zato je predložil, naj se ta pred-met izroči deželnemu odboru. Te nazore pa je pobijal vladni zastopnik vitez Schwarz. Njemu sta odgovarjala svetovalec Mojzes Luzzatto in Piccoli. Zbor je slednjič vsprejel z veliko večino glasov predlog šolskega odseka.

Slednjič je zbor razpravljal o predlogu šol-skega odseka gledé zemljevidov, ki so v rabi na občinski realki. Vsled predloga svetovalcev Pic-colija in Burgstallerja sklenil je zbor z veliko večino glasov naročiti županu, da naj za-hteva od vlade, naj ista poskrbi za tržaške šole zemljevidov in drugih didaktičkih sredstev v ita-lijanskem jeziku. Zemljevidi z nemškim tek-stom pa naj se odpravijo iz šol.

Baš, ko je župan hotel po izcrpljenem dnev-nem redu zaključiti javno sejo, vprašal je svetov. Benussi, da-li je preiskava proti zavodu „Nôtre Dame de Sion“ že zaključena. Župan ga je po-tolžil, da preiskava še nadaljuje. Ob 9^{1/4} uri je župan zaključil javno sejo, a zbor ni mogel nada-ljevati posvetovanja v nejavni seji, kjer bi bil imel imenovati nekega okrajnega načelnika, kajti nekoliko svetovalcev bilo je med Benussijevim ne-potrebnim vprašanjem odšlo domov in zbor ni bil več sklepčen.

Mestni očetje imajo sedaj počitnice.

Imenovanji na policiji. C. kr. namestništvo v Trstu imenovalo je policijskega kancelista Petra Hascheke policijskim oficijalom in jetničarja tukajšnjih sodnijskih zaporov Josipa Schabla, policijskim kancelistom.

Zopet „sramota okolice“. Kronika o činih, ki značijo „sramoto okolice“, utegne se razširiti do cele literature. To pot je zopet „Mattino“ na vrsti. Nu, seveda, kjer zasramuje „L'Indipendente“ našo okolico, tudi „Mattino“ ne more drugače, nego da — zasramuje še bolj. „Mattino“ ima pa v tem pogledu veliko prednost pred „Indipendentom“, da je neprecenljiv v izbiranju naslovov svojim več ali manj — neumnim noticam. Danes je n. pr. mo-rala mrščalica preletati vsakega čitatelja, ko je čital senzačen naslov „o treh dečkih-mo-ričcih“. Nižje doli je pa povedal, „Mattino“, da so v Škedenju trije dečki metal kamenje — v jednega psa. Vse dejanje pa je spisal toli črno, da je mo-ralo pretresti živce mehkočutnemu človeku in da je po istem moral priti do zaključka, da so naši okoličani strašni barbari. Morda utegne kdo po-reči, da saj tudi v našem mestu meče mularija ka-menje za — ljudmi! Dobri mož najbrže ne pozna pregovora: Quod licet jovi non licet bovi! Mula-rija so sinovi colture dveh tisočletij — in le oni kmečki dečki na deželi so — barbari!

Tretji v zvezi je seveda znani časnikarski enfant terrible, tržaška čenča, „Il Piccolo“. Le-ta pripoveduje zopet o „barbarstvih“ na „negostoljub-nem“ Krasu. Tudi tam gori v Šempolaju da so se godile te dni strašne reči na škodo tržaških izlet-nikov. Mi nočemo izrekati danes nikake sodbe in prepuščamo oblastim, da izvedejo vestno preiskavo in da kaznujejo potem eventualne krivce. Ali ne-kaj drugega moramo povedati, kar smo nebrojno-krati doživeli sami, živeči na deželi. Ti laški ljudje imajo malone vsi lepo navado, da, došli na sloven-ska tla, v svojih pogovorih in na ves glas brijejo norce iz slovenske narodnosti. Na račun našega ubogega ljudstva delajo ta gospôda neslane in če-sto tudi nespodobne, vsakako pa žaljive opazke.

Nekdaj ljudstvo ni reagovalo, ker je bilo še neza-vedno in je tičal v njem suženjski duh. Ali dan-danes prihaja tudi naše ljudstvo do samozvesti in samoljubja, do zavesti o svoji ceni in o svoji časti! Temu pa je posledica ta, da dela, kar ni delalo popred — da reaguje na drzna žaljenja. Potem seveda, ko svojevoljnemu in objestnemu iz-zivanju in žaljenju sledi izzvana reakcija, po-tem igrajo gospôda ulogo žaljene nedolžnosti in kričé o barbarstvu našega ljudstva. Saj ne rečemo, da bi ne bilo surovežev tudi med našim ljudstvom — kakor jih ne manjka nikjer, najmanj pa me-ditalijanskim ljudstvom — ali po-vprek je naše ljudstvo gostoljubno, dobro, uljudno in krotko. Surovežev nočemo zagovarjati in želimo, da jih zadene zaslužena kazen, ako so res kaj zagrešili; protestujemo pa najodločneje proti in-famni pisavi „Piccola“, po koji morajo oni, koji našega ljudstva ne poznajo, meniti da se isto se-stavlja iz samih tolovajev in tatov! Taka pisava je kaznjiva veliko bolj, nego morebitne nerodnosti kojega kmeta. Kajti ta poslednji je neuk človek, svobodne narave preprosti sin, dočim hujkajo naši italijanski listi v polni zavesti onega, kar mora slediti takim izzivanjem: namreč povečanje srda med Italijani in Slovani. A ravno zato, ker ti časnikarski rokojnjači vedo, kaj delajo, ravno zato res ne vemo primernege označenja za tako postopanje.

Na stotine in stotine je tržaških letoviščnikov po Krasu in po Notranjskem, in vsi ti nam lahko potrde, da naše ljudstvo ne stori žalega nikomur, ako nikdo ne stori žalega njemu. In ravno zato tiči peklerska zlobnost v načinu, kako italijanski listi vseh treh barv opisujejo naše ljudstvo. Le tako naprej, a odgovornost pade le na vas, ako bode reakcija še hujša. Italijanski listi zava-jajo italijansko ljudstvo namenoma v narodno so-vraštvo, ali pomislijo naj, da utegnejo priti časi, ko jim italijansko ljudstvo ne bode hvaležno na tem.

„Piccolo“ pozivlja tudi Tržačane, naj zaha-jajo raje v gostoljubno Furlanijo in v prijazna mesteca istrska, nego da hodijo na Kras piti vo-deno vino in jesti oslovske srame. No, no, le po-časi, takim pozivom se smejemo mi. Tržačani so in bodo raje hodili med naše ljudstvo, nego pa v ro-vinjske gostilne — zevat dolgega časa in pomanj-kanja na vsem. Nič vam ne pomaga, obkroženi ste od nas in ako hočete iz mesta — in obrnite se tja ali tja! — stopiti vam je na — sloven-ska tla. Tega se vam pa ni bati ni malo, svo-boden vam je pristop na našo zemljo, ali to je-dino moramo zahtevati od vas, da spoštujete ljudstvo, med koje zahajate. Ako sto-rite tako, takoj se nehajo vsa barbarstva in „In-dipendente“, „Piccolo“ in „Mattino“ ne dobe nikdar več povoda, da bi govorili o „sramoti okolice“.

Za katere ljudi je tržaška „poliambulanca“? Pišejo nam: Dovolite gospod urednik tudi meni nekoliko prostora v Vaši cenjeni „Edinosti“, kajti novico Vam imam zabeležiti, katero do zdaj še niste znali. Evo Vam je:

Dné 22 t. m., to je v sredo, došel je člen „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ v društveni urad, da se prijavi bolnega društvenemu uradniku. Ker je slučajno obolel društveni zdravnik Dr. Prusnig, tako, da mu ni bilo moči opravljati svoje dolžnosti, izročil je društveni uradnik omenje-nemu členu listek in mu velel iti v bolnišnico h kateremu si bodi zdravniku. Ne vem pa, ali je dotičnik tudi dobro razumel uradnika. Menda ga ni, kajti šel je namesto v bolnišnico na „poliam-bulanco“. Pokazal je tam nekemu zdravniku listek spisan v slovenskem jeziku, in ga prosil zdravlila. Toda, ko je gospod zdravnik videl listek, se je surovo zadir na člena z besedami, da „poliam-bulanca“ ni za „ščave“, in naj si drugod išče pomoči. Iz tega je razvidno torej, da po me-nenju dotičnega zdravnika je tržaška „poliambulan-ca“ ustanovljena samo za Lahe, — — — kajti, Slovenci ne potrebujejo njihove pomoči. —

Obžalujem omenjega zdravnika, ako misli, da živi morda v Rimu, v središču blažene Italije ali pa v Kalabriji. Vzame naj pa blagovoljno na znanje, da Trst je še pod avstrijskim orlom in da pod istim orlom žive tudi Slovenci z istimi pravicami kakor drugi narodi. Naj si torej zapomni pri tem,

da Slovenci imajo ravno take pravice, kakoršne imajo Labi in njegova dolžnost je, da deli svojo pomoč vsakomur ne oziraje se na narodnost.

Ako pa hoče zdraviti samo Lahe, tedaj pa naj se le blagovoljno poda kamor ga vleče srce, kajti zagotovljen naj bode, da ne bode nobeden po njim pretakal solza.

Žalostno je, da je sovraštvo do nas Slovencev že tako daleč prodrla, da nam že nekateri zdravniki odrekajo svojo pomoč, ako jih rabimo v slučaju bolezni.

Tradicionalna javna telovadba „Tržaškega Sokola“ na vrtu „Mondo nuovo“ vršila se bode prihodnjo nedeljo popoludne. Poskrbljeno je, da bode poleg raznih zanimivih telovadbenih točec še druge raznovrstne zabave. Program priobčimo v prihodnjem izdanju, izrekamo pa že danes svoje uverjenje, da prihajajo nedeljo vse naše občinstvo, zlasti vsa naša društva, z ogromno udeležbo pri-merno odgovore na boj, ki so ga uprizorili laški nestrpneži proti našemu „Sokolu“. In ravno ta divja jeza naših nasprotnikov bodi v pouk našim rojakom, koliko važnosti je sokolska ideja za vzgojevanje naroda in naše mladine še posebe. Mišljenje in vedenje na-ših nasprotnikov bodi nam vsikdar v merilo: ko-likor huji je njih pritisek, tem energičneje mora biti naš odpor! Kogar proganjajo oni, onega mo-ramo ščititi mi vso silo. Našemu občinstvu je dolžnost, da varuje našega „Sokola“ pred zlobnimi nakanami zlobnih nasprotnikov.

O veselici pevskega društva „Vesela“ v Škedenju smo prejeli še nastopno poročilo:

To veselico smemo zabeležiti zlatimi črkami v kroniki društveni. Dvorišče Sancin-Nemčovo bilo je okrašeno in ljudstva se je nabralo v nepričako-vanem številu. Vspored je bil lep, dovršen in v občo zadovoljnost, v kar gre posebna hvala društve-nemu predsedniku Francu Šumanu in pevovodju Val. Pižonu. Vstrajnosti, delavnosti in posebni nadarjenosti Pižonovi smo se klanjali. Škedenj in tržaška okolica bôdi ponosna na to moč! Med od-ličnjaki smo zapazili razun mnogobrojnega števila ženskega spola in vrlih tržaških okoličanov tudi g. dež. posl. Mat. Mandiča, g. profesorja pl. Kleinmayra, nadžupana dekanskega, g. Mah-niča, nadučitelja Kureta, preljubljenega duhov-nika Cinka in druge. Tudi resto tržaško bilo je dobro zastopano.

V prvi vrsti odlikoval se je na novo usta-novljeni mešani zbor (40 pevcev in 14 pevkinj; slednje v narodni noši in trobojnico nad prsmi). Če pomislimo, da je še le štiri mesece, odkar se je ustanovil mešani zbor, moramo se čudom čuditi. Vse je bilo dovršeno, ubrano in so se pesni: „Ve-sela družba“, Vilharjeva, „Domovina“, „Ženin kos“ morale po burnem pozivu ponoviti. Pač je morala biti zadovoljna domovina, ko je čula iz nežnih prs in mičnih ustic besede: „Primi srca naša v dar“!

Ravno tako lepo se je vedel tamburaški zbor, ki šteje 14 ljubeznivih in izurjenih tambu-rašev in tamburašic, ki se še-le 10 mesecev vadijo. Posebno nam je ugajal Volaričev „Venček“, kate-rega je priredil za tamburice Škedenjc g. Lovro S. Vsa čast! Jednako se je tudi ponesla „Slav-janka“. Na svidenje večkrat, predrage igralko!

Veteranska godba igrala je povsem slovanske komade, v kar čast g. kapelniku Maj-cenu; želeli bi le, da popolni godbo svojo na ta način, da ne govore posamezni godci pri slovenski veselici, v slovenskem društvu, pri slovenski plači — v italijanskem jeziku. Na to majhno nedostat-nost bi opozorili vse časti vrednega kapelnika. Tudi med plesom, ki je trajal v pravi živahnosti do ranega jutra, je godba dobro igrala.

Vesela igra v jednom dejanju „Ultra“ je prav ugajala. Sicer je novincu na deskah in to na planem, jako težavno igrati in treba mogoč-nega glasu, vendar so se nam nekateri diletantje prav prikupili. Posebno nam je ugajala igra simpa-tične g.čne Dragice Gregoričeve (Zalka) in brhke g.čne Josipine Godinove ter nežni igralki Josipina Fero in Marija Flego. Vsem naša presrečna zahvala, zahvalo tudi za lep govor, na-tančno izreko in milobo jezika! Gosp. Anton Pi-žon je kakor Kotilek bil na prasp. prostoru, jednako tudi g. Lovro Sancin-Oraš. Vsi drugi so pa tudi dobro izvršili svojo nalogo. Dramatični

prizori naj se pri nobeni veselici ne zanemarijajo, kajti naše ljudstvo kaj radostno poslušajo igre in se zanima zanje. Kjer so take moči, se lahko kaj izdatnega poskusi. Pač pa bi želeli, da ne čujemo raz oder krepkih izrazov: „sto medvedov, da bi te strela, kosmata kapa, božja oblast“ itd., kajti igra upliva naj blažilno, bistri naj um — blaži naj srce! V občenem smo bili zadovoljni z igro in vsporedom, ki se je končal ob 9¼ uri zvečer.

V imenu vseh obiskovalcev in zbranega občinstva izrekamo čast in hvalo odboru in pevskega društva „Velesila“ in posebno pa Vam, vrle domoljubne, požrtvovalne, nadarjene prebivalke našega Škedenja! Ve ste krasno pele, lepo na tamburicah igrate, na odru igro predstavljate — in kaj bi želeli več? Pač ima prav naš veljak dr. Fran Prešeren, ko poje:

Bog živi Vas Slovenke,
Prodrage, mile rožice!
Ni take je mladenke,
Ko naše je krvi dekle!

K.

Italijanska konzularna agencija v Zagrebu. Italijanska vlada osnovala je v hrvatski stolnici konzularno agencijo, ki je podrejena konzulatu na Reki. Vodjo te agencije je imenovan inženir Jurij Carnelutti.

Nenadna smrt. Sinoči je zadela v ulici Fontanone kâp 68letnega posestnika Alberta Weila, stanujočega v ulici dei Forni št. 4. Obnemoglega moža odpeljali so urno na zdravniško postajo, toda kljub prizadevanju zdravnikov umrl je po nekoliko minutah. Truplo so prepeljali v mrtvašnico izraelitiške komitete.

Poskušen samomor. 19letna služabnica Marija Juvanič, stanujoča v ulici Molino a vento št. 3., zavdala si je sinoč s karbolno kislino. Zdravnik z zdravniške postaje ji je izpral želodec in s tem odklonil vso nevarst. Dekleta dal je prepeljati v bolnišnico. Vzrok temu poskušnemu samomoru je bržkone zopet ona običajna „nesrečna ljubezen“.

Poplavljen socijalistiški shod. Kakor že omenjeno, sklicali so angleški socijalisti na 26. t. m. mednarodni shod v London, da bi sklepali v prid mednarodnemu miru. Baš ko so pričeli govoriti, pričelo je pa liti, kakor da se je utrgal oblak. Množica je ubežala na vse vetrove. Komaj pa so se socijalisti razšli, posijalo je zopet solnce.

Izgredi v Curigu. Minole sobote sta dva italijanska delavca v nekem predmestju Curiga umorila nekega meščana. Ker sotudi v Curigu bivajoči Lahi prevzročili mnogo izgredov, osnovali so si meščani prostovoljno javno stražo, ki je jednostavno izpraznila italijanske lokale. Policija ni mogla ubraniti te nasilne „selitve“. Tu pa tam so se Lahi uprli meščanom in marsikdo je bil ranjen. Množica je strašno pretepla dva Laha, ki sta na sumu, da sta umorila omenjenega meščana. Razburjena množica je razbila vrata in okno italijanskih gostiln. Policija je slednjič zaprla par izgrednikov, množica pa je navalila na policijsko poslopje, razbila okna in vrata, hotela osvoboditi zaprte tovariše. Tem povodom je policija prišla še 12 izgrednikov.

Narodno-gospodarske stvari.

Naša kmetijska prekonservativnost.

Že v obče je pregovor, da kmetijski stan je najbolj konservativen stan, žali Bog, da je ta istina tu in tam na našo škodo. Vse po starem kopitu hočemo kmetovalci ravnati, dasiravno lahko sami spoznamo, da isto ni več primerno za sedanje čase. Nikakor nočem reči, da se moramo hitro poprijeti vsake novosti. Pri tem bi se marsikdo hudo opekel. Ostro bi grajal jaz takov „napredek“, istotako hočem grajati našo prekonservativnost. Pojdimo srednjo pot in poslužujmo se vseh že poskušanih pripomočkov k izboljšanju našega že takó tužnega stanja. Da je naša starokopitnost mnogo-krat jako škodljiva, prepričala nas je že večkratna britka izkušnja. Poglejmo le nekoliko v prejšnje čase!

Pred več nego 50 leti se je v naših krajih začela širiti grozdna plesnoba (Oidium Tuckeri), koja je vinogradnikom povzročala ta čas velikan-sko škodo. Ko se je slučajno našla odpomoč proti tej bolezni (žvepljanje), so se bolj napredni kmetovalci kmalu poprijeli istega. A takih je bilo, žal, kaj malo, bili so sem ter tje redko nasejani. Bilo je pa mnogo več protivnih starokopitnežev, koji ne le da niso hoteli žvepljati, ampak še drugim dobrovoljnim so branili in je od tega odvrčali, češ: „kdo bo pil vino, napravljeno iz žvepljanega grozdja, ker bo strupeno; kar je Bog dal,

je vse prav; kdor žveplja, ta dela proti volji Božji“ i. dr. takih ničvrednih izgovorov so imeli. Trebalo je celó več let, predno so se splošno poprijeli žvepljanja. Kdo jih je izmodril? Nihče drugi, nego skušnja, a prebitka! Pri tem so trpeli veliko škodo. Kdor je žvepljal, je vozil domov polne kadi grozdja, imel je polne sode vina ter poleg tega še zdrave trte. Pa oni, ki ni storil tega? Sline so se mu cedile, ko je videl lepo grozdje drugih ter nosil domov svoje prazne, kosmate in plesnive hlastine za „žonto“ in za „kis“. Kdor ni ničesar pridelal za prodajo, gotovo da ni mogel pokrivati niti vsakdanjih stroškov, kamo-li da bi plačeval dolgove? Tako so naša bremena čimdalje bolj in bolj, slabe nasledke istih pa morajo občutiti še potomci takratnih zanikernih gospodarjev.

V neki vasi je duhovnik na leci priporočal svojim župljanom, naj bi žvepljali, kakor je isto vršil sam na svojem malem prostoru. Kaj so pa storili hudobni vaški županje (načelniki)? Kjer so mogli, so kmete odvrčali od žvepljanja, in ti so jim seveda vse verojeli, češ: ta je župan in dober kmetovalec, gotovo nekaj zna, kaj pa vé duhovnik, ko ni še ne oral ne kopal, niti ene trte vsadil.

V neki drugi vasi poznam vzornega starčka, ki je ta čas — ker se je bal hudih in zlobnih jezikov — žvepljalni meh in žveplo v vreči zavita in skriva je nosil v vinograd in potem tudi skriva je žvepljal. Ni mu bil zastoj njega trud; ker se je tedaj vino dražje prodajalo, si je tudi dobro opomogel. Takih in enakih slučajev se je mnogo dogodilo.

Tako so torej delali naši očetje, naši prednamci. No, ali smo pa mi sedanjí kmetovalci kaj boljši? Pomislimo, in vsak si lahko dá — ne baš časten odgovor.

Enako skoraj se je godilo, ko nas je pred kakimi 8 leti v naših krajih jela zatirati peronospora. Koliko jih je bilo med nami, ki niso hoteli in nekateri še sedaj nočejo škropiti; žal, preveč, preveč je taci. Znal sem nekje za vinogradnika, ki je rekel, dá, celó rotli se je, da on ne bo trt škropil; no, sreča za njegove vinograde in njega naslednika, da je kmalu za tem umrl. Za časa njegove smrti bilo je v istih vinogradih že polovica trt opustošenih in ako bi bil živel še par let v tem obziru tako nepoboljšljivo, bili bi njegovi vinogradi gole pušče. Jdnakih vzgledov bi lahko več navedel, a naj zadostuje le ta.

Umevno je, da ako pogonjki na trti več let zaporedoma ne dozoré, trte posahnejo. V resnici so se Francozi v začetku bolj bali peronospore nego filoksere, ker proti prvi niso še poznali nikakega sredstva, proti drugi pa so imeli že ameriške cepljene trte.

Trtno nš je opazoval neki ameriški naravoslovec Asa Fitch že l. 1854., koji pa ni slutil nobene posebne nevarnosti na tej malenkosti. Kratil je isto za „Pemphigus vitifoliae“. Kakor škodljivo so jo spoznali l. 1863 v Londonskih rastlinjakih; l. 1865 pa jo je preiskoval francoski učenjak Planchon ter ji dal ime „Phylloxera vastatrix“, koje ime ji je tudi ostalo.

(Zvršetek pride.)

Je zmota kratka — dolg je kës.

Iz nesrečneževnega dnevnika slovenskemu ljudstvu v pouk priobčil

F. R. Prlek.

(Dalje.)

Uvidim; sedaj še le uvidim, da sem bil nevaren škodljivec svoje domačiji, katera menda nima človeka, ki bi me miloval. O, ima ga, ima; še celo dvoje bitij žaluje po meni. Saj nobeno materino srce ni tako zakamenelo, da ga ne bi nesreča tistega omečila, ki je imel svoje prvo stanovanje najbližje njega. Nobeden oče, in če je še tako strog in če bi mu bila pravičnost še tako sveta, ne more nesrečnežu, v jami zaničevanja ležečemu klicati: „prav se ti je zgodilo!“ Kajti po njegovih žilah teče ista kri, po njegovih kosteh pretaka se isti mozeg. Nima pa moja domačija tudi bitja, ki bi bolj žalovati moglo, kakor žalujeti ravno dve: oče in mati; kajti moja hudobija ne leži le na meni in osramoten nisem samo jaz, temveč zadržate obe v veliki meri tudi moje stariše. Pa stariši in moji domačini dali bi se s časoma utolažiti, ko bi ta sramota in po njej pouzročena žalost ostali le v domačej hiši. Ali vém, da gre taka

novost, kakor lepe pesmi glas, v deveto vas —

Nesrečna moja domačija! ti dala si mi zibelko, ko sem kot novorojenec zagledal v tvojem naročju beli svet; — meni, ki si morda od mene pričakovala, da te bodem proslavil ali z umnim gospodarstvom domá, ali s hrabrostjo v vojski. Bode-li tebi zacelila kedaj ta rana, da bi mi mogla dati, ko bom se ločil iz tega sveta, grob za večni počitek? Smem-li upati, da bodo klicali tvoji zemljani, gredeč mimo moje gomile, tolažljive besede: „Daj mu Bog večni mir in pokoj, večna luč naj mu sveti!“

Sedaj še le vém, ko bivam na tujem, kaj mi je bila domačija. Sedaj še le vém, kako sladka je beseda „domovina“. Sedaj še le vém, kakšna čustva so navdajala pesnika, ko je zlagal pesem: „Bodi zdrava domovina, Milí moj slovenski kraji!“ in uno: „Beseda sladka, domovina, Ne pridej več mi iz spomina“. — Tudi jaz pošiljal bi svojej domovini pristréne pozdrave, zdihljuje globokega čustva in izraze neizrekljive ljubezni in spoštovanja, ko bi je ne bil tako razžalil, ko bi bil prepričan, da bi ji mogel kedaj še za vsa razžaljenja zadostiti, in da bi sploh ona moja zadostila sprejeti hotela, potolažila se ter me sprejela spet v svoje naročje. Ali moj up je šel po vodi in moram že zdihovati s pesnikom:

Tihe, ljubljene doline!
Rad sem trgal cvetje vaše;
A na zemlji vse premine;
Koniec radosti je naše.

(Pride še.)

Najnovejše vesti.

Dunaj 28. „Wiener Ztg.“ objavlja cesarski patent od 25. t. m., tičeči se razpuščenja deželnih zborov nižjeavstrijskega, štajerskega, koroškega in silezijskega.

Curig 28. Sinoči so se ponavljali izgredi. Ker je policija došla v resnobno nevarnost, prihiteli so vojaki v pomoč. Isti so napravili mir, ne da bi bili rabili orožje. Zaprli so 70 izgrednikov.

London 28. Včeraj se je otvoril kongres socijalistiških delavcev. Shoda se je udeležilo okolu 800 delegatov. Po otvoritvi pričela se je živahna razprava o vprašanju, je-li pripustiti anarhiste na shod ali ne. Sledajče je pritrldil zbor sklepu, da je pripustiti na shod le socijaliste.

Atene 28. Mnogo mohamedancev, koje so podpirali turški vojaki, prodrló je na Kreti vojaško črto, da bi plenili. Odbilo jih je pa kakih 1500 upornikov.

Trgovinske brzojavke in vesti.
Budiimatta. Pšenica za ovon 6.35 — 6.36 Pšenica za spomlad 1896 6.73 do 6.74 — — — — — Oves za jesen 5.17 — 5.19
Rž za jesen 5.21 5.23 Kozuza za juli-avgust 3.61 — 3.62
maj juni 1897 3.81 — 3.82 nova f. 3.80 — 3.90.
Pšenica, nova od 70 kil. f. 6.70 — 6.75 od 79 kilo 6.70 — 6.75, od 80 kil. f. 6.75 — 6.85 od 81. kil. f. 6.80 — 6.90 od 82 kil. for. — — — — —, težina — — — — — proso 2.25 — 5.50.

Pšenica: Ponudbe in povpraševanje srednje. Prodaja 20.000 mt. st., po stalnih cenah. Vreme: vroče.

Praga. Nerahinirani sladkor for. 12.40, oktober-december 12.55.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst a carino vred odpošiljatev precej f. 35.75 — 36. Concasse 37.75 — 38. Četvrti 39.75 — —. V glavna (sodih) 40. — —. — — — — — Kava Santos good average za juli 62.50 za november 60.75, mlačno.

Harburg. Santos good average za september 52.50 za december 50.50, za dec. 50.25 mlačno.

Dunajski cene 28. julija 1896.

	Danes	predčera
Državni dolg v papirju	101.65	101.70
„ „ v srebru	101.70	101.75
Avstrijska valuta v zlatu	123.65	123.65
„ „ v kromah	101.20	101.15
Kreditne akcije	359.25	363. —
London 10 list.	119.70	119.70
Napoleon	9.51	9.50½
20 mark	11.73	11.73
100 ital. fr.	44.40	44.45

Zaloga pohištva

trrdke Alessandro Levi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2, nasproti prehodšču pod ljudsko šolo v starem mestu.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustriran cenik zastoj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisbeer n' l'cvt“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabom probavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljanje, stoji 10 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.